Europos Parlamentas
2024-2029

PRIIMTI TEKSTAI

P10_TA(2025)0105

2024 m. metinis pranešimas dėl bankų sąjungos

2025 m. gegužės 8 d. Europos Parlamento rezoliucija „Bankų sąjunga. 2024 m. metinis pranešimas dėl bankų sąjungos“ (2024/2055(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į savo 2024 m. sausio 16 d. rezoliuciją „Bankų sąjunga. 2023 m. metinė ataskaita“[1],

– atsižvelgdamas į Komisijos tolesnius veiksmus, susijusius su Parlamento 2024 m. sausio 16 d. rezoliucija „Bankų sąjunga. 2023 m. metinė ataskaita“,

– atsižvelgdamas į 2024 m. kovo 25 d. paskelbtą Europos Centrinio Banko (ECB) dokumentą „Pastabos dėl Europos Parlamento pateikto indėlio rezoliucijoje „Bankų sąjunga. 2023 m. metinė ataskaita“,

– atsižvelgdamas į 2024 m. kovo mėn. paskelbtą ECB 2023 m. priežiūros veiklos metinę ataskaitą,

– atsižvelgdamas į 2024 m. birželio 28 d. paskelbtą Bendros pertvarkymo valdybos (BVP) 2023 m. metinę ataskaitą,

---

1 OL C, C/2024/5706, 2024 10 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5706/oj.

– atsižvelgdamas į tai, kad priimta Kovos su pinigų plovimu direktyva[1] ir Kovos su pinigų plovimu reglamentas[2], ir į tai, kad įsteigta Kovos su pinigų plovimu institucija (AMLA)[3],

– atsižvelgdamas į standartų „Bazelis III“ įgyvendinimą, t. y. į tai, kad priimti Kapitalo reikalavimų direktyvos[4] ir Kapitalo reikalavimų reglamento[5] pakeitimai,

– atsižvelgdamas į tai, kad priimtas 2024 m. liepos 24 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2024/2795, kuriuo dėl nuosavų lėšų reikalavimų rinkos rizikai padengti taikymo datos iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013[6],

– atsižvelgdamas į savo 2024 m. balandžio 24 d. poziciją per pirmąjį svarstymą dėl Komisijos pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl ankstyvosios intervencijos priemonių, pertvarkymo sąlygų ir pertvarkymo veiksmų finansavimo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 806/2014[7],

– atsižvelgdamas į savo 2024 m. balandžio 24 d. poziciją per pirmąjį svarstymą dėl Komisijos pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir

---

1 2024 m. gegužės 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1640, dėl mechanizmų, kuriuos valstybės narės turi įdiegti finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos tikslais, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2019/1937 ir iš dalies keičiama bei panaikinama Direktyva (ES) 2015/849 (OL L, 2024/1640, 2024 6 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1640/oj).

2 2024 m. gegužės 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1624 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos (OL L, 2024/1624, 2024 6 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1624/oj).

3 2024 m. gegužės 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1620, kuriuo įsteigiama Kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu institucija ir iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1093/2010, (ES) Nr. 1094/2010 ir (ES) Nr. 1095/2010 (OL L, 2024/1620, 2024 6 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1620/oj).

4 2024 m. gegužės 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1619, kuria dėl priežiūros įgaliojimų, sankcijų, trečiųjų valstybių filialų ir aplinkosauginės, socialinės ir valdymo rizikos iš dalies keičiama Direktyva 2013/36/ES (OL L, 2024/1619, 2024 6 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1619/oj).

5 2024 m. gegužės 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1623, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 575/2013, kiek tai susiję su kredito rizikos, kredito vertinimo koregavimo rizikos, operacinės rizikos, rinkos rizikos ir rezultatų apatinės ribos reikalavimais (OL L, 2024/1623, 2024 6 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1623/oj).

6 OL L, 2024/2795, 2024 10 31, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/2795/oj.

7 Priimti tekstai, P9_TA(2024)0326.

Tarybos direktyvos, kuria dėl ankstyvosios intervencijos priemonių, pertvarkymo sąlygų ir pertvarkymo veiksmų finansavimo iš dalies keičiama Direktyva 2014/59/ES[1],

– atsižvelgdamas į savo 2024 m. balandžio 24 d. poziciją per pirmąjį svarstymą dėl Komisijos pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria dėl indėlių apsaugos taikymo srities, indėlių garantijų sistemų lėšų naudojimo, tarpvalstybinio bendradarbiavimo ir skaidrumo iš dalies keičiama Direktyva 2014/49/ES[2],

– atsižvelgdamas į 2024 m. balandžio 23 d. Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pranešimą dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 806/2014 siekiant sukurti Europos indėlių garantijų sistemą,

– atsižvelgdamas į 2018 m. kovo 14 d. Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl kredito administratorių, kredito pirkėjų ir užstato realizavimo (COM(2018)0135),

– atsižvelgdamas į 2015 m. birželio 22 d. penkių pirmininkų ataskaitą „Europos ekonominės ir pinigų sąjungos sukūrimas“,

– atsižvelgdamas į 2024 m. balandžio 10 d. Enrico Lettos pranešimą „Daug daugiau nei rinka – greitis, saugumas, solidarumas: bendrosios rinkos įgalinimas siekiant užtikrinti tvarią ateitį ir gerovę visiems ES piliečiams“,

– atsižvelgdamas į 2024 m. rugsėjo 9 d. Mario Draghi pranešimą „Europos konkurencingumo ateitis“,

– atsižvelgdamas į 2024 m. kovo 11 d. Euro grupės pareiškimą dėl kapitalo rinkų sąjungos ateities, 2022 m. birželio 16 d. Euro grupės pareiškimą dėl bankų sąjungos ateities ir 2023 m. balandžio 28 d. Euro grupės paskelbtus tolesnius veiksmus, susijusius su tuo pareiškimu,

– atsižvelgdamas į Bazelio bankų priežiūros komiteto taikomą bankų kriptoturto pozicijų atskleidimo sistemą ir tikslinius jo rizikos ribojimo standarto dėl bankų kriptoturto pozicijų pakeitimus, abu paskelbtus 2024 m. liepos 17 d.,

– atsižvelgdamas į 2024 m. balandžio 25 d. Bazelio bankų priežiūros komiteto paskelbtus pagrindinius veiksmingos bankų priežiūros principus,

---

1 Priimti tekstai, P9_TA(2024)0327.
2 Priimti tekstai, P9_TA(2024)0328.

– atsižvelgdamas į 2024 m. gegužės mėn. ECB paskelbtą finansinio stabilumo apžvalgą,

– atsižvelgdamas į 2023 m. ECB nereguliarių straipsnių seriją Nr. 328 „The Road to Paris: stress testing the transition towards a net-zero economy“,

– atsižvelgdamas į Finansinio stabilumo tarybos 2015 m. lapkričio 9 d. rezoliucijoje nustatytus G-SIB nuostolių padengimo ir rekapitalizavimo pajėgumo principus,

– atsižvelgdamas į 2023 m. spalio 10 d. Finansinio stabilumo tarybos ataskaitą „2023 Bank Failures: Preliminary lessons learnt for resolution“,

– atsižvelgdamas į 2024 m. birželio 25 d. Petersono tarptautinės ekonomikos instituto darbo dokumentą Nr. 24-15 „Europe’s banking union at ten: unfinished yet transformative“[1],

– atsižvelgdamas į 2023 m. gruodžio mėn. paskelbtus 2024–2026 m. bendro priežiūros mechanizmo nustatytus priežiūros prioritetus,

– atsižvelgdamas į 2024 m. gegužės 13 d. BPV du kartus per metus teikiamą pranešimą Euro grupei,

– atsižvelgdamas į 2023 m. liepos 28 d. paskelbtus Europos bankininkystės institucijos (EBI) vykdyto 2023 m. skaidrumo visoje ES tyrimo rezultatus,

– atsižvelgdamas į 2023 m. gegužės 12 d. Europos Audito Rūmų ataskaitą „Specialioji ataskaita Nr. 12/2023 dėl ES vykdomos bankų kredito rizikos priežiūros. ECB padidino savo pastangas, tačiau reikia padaryti daugiau siekiant sustiprinti patikinimą, kad kredito rizika yra tinkamai valdoma ir padengta“,

– atsižvelgdamas į ECB priežiūros valdybos pirmininkės Claudios Buch pareiškimus 2024 m. kovo 21 d. ir 2024 m. rugsėjo 2 d. vykusiuose Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto klausymuose,

– atsižvelgdamas į BPV pirmininko Dominique‘o Laboureix pareiškimus 2024 m. kovo 21 d. ir 2024 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto surengtuose klausymuose,

– atsižvelgdamas į 2024 m. liepos mėn. ir 2024 m. gruodžio mėn. Europos bankininkystės institucijos rizikos vertinimo ataskaitas,

---

1 Véron, N., „Europe’s banking union at ten: unfinished yet transformative“, Petersono tarptautinės ekonomikos instituto darbo dokumentas Nr. 24–15, 2024 m. birželio mėn.

– atsižvelgdamas į savo 2019 m. kovo 14 d. rezoliuciją dėl lyčių pusiausvyros skiriant į ES ekonomikos ir pinigų politikos srities pareigybes[1],

– atsižvelgdamas į savo 2021 m. kovo 25 d. rezoliuciją dėl tarptautinio euro vaidmens stiprinimo[2],

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pranešimą (A10-0044/2025),

A. kadangi bankų sąjunga apima Bendrą priežiūros mechanizmą, Bendrą pertvarkymo mechanizmą ir Europos indėlių draudimo sistemą, kuri dar nebaigta kurti;

B. kadangi pagrindinis bankų sąjungos tikslas – apsaugoti Europos bankų sektoriaus stabilumą ir pasiekti, kad žlungančių bankų nereikėtų gelbėti mokesčių mokėtojų pinigais;

C. kadangi baigta kurti bankų sąjunga būtų teigiamas pokytis piliečiams ir ES ekonomikai, nes padidėtų bankų sektoriaus konkurencingumas ir stabilumas, sumažėtų sisteminė rizika, padidėtų pasiūla ir vartotojų galimybės pasirinkti, taip pat atsirastų daugiau tarpvalstybinės bankininkystės galimybių, kurios padidintų namų ūkių ir įmonių galimybes gauti finansavimą ir atitinkamai sumažintų bankų klientų išlaidas, sykiu užtikrinant, kad viešosios lėšos nebūtų naudojamos bankų sektoriui gelbėti; kadangi „per didelių, kad jiems būtų leista žlugti“ bankų rizika dar nėra visiškai panaikinta;

D. kadangi siekiant užtikrinti Europos bankų sektoriaus saugumą, stabilumą ir atsparumą yra labai svarbu užbaigti ES bankų krizių valdymo ir indėlių draudimo sistemų reformą, ypatingą dėmesį skiriant mažiems ir vidutiniams bankams; kadangi baigta kurti bankų sąjunga ir joje veikianti tikra Europos indėlių draudimo sistema yra pagrindinė sąlyga siekiant užtikrinti, kad piliečiai pasitikėtų Europos bankais;

E. kadangi susiskaidymas ir nepakankamas tarpvalstybinis ES bankų sektoriaus konsolidavimas daro poveikį jo pasauliniam konkurencingumui; kadangi ES ir JAV bankų pelningumo skirtumai padidėjo;

F. kadangi tvirtas ir diversifikuotas bankų sektorius yra labai svarbus užtikrinant ekonomikos augimą, didinant galimybes įsigyti nuosavą būstą, skatinant investicijas ir darbo vietų kūrimą, finansuojant mažas ir vidutines įmones (MVĮ) bei startuolius ir užtikrinant perėjimą prie žaliosios ir skaitmeninės ekonomikos;

---

1 OL C 23, 2021 1 21, p. 105.
2 OL C 494, 2021 12 8, p. 118.

G. kadangi apie 80 proc. Europos įmonių išorės finansavimo teikia bankai ir tik 20 proc. teikia kapitalo rinkos; kadangi Jungtinėse Amerikos Valstijose tik 30 proc. įmonių kredito gaunama iš bankų, o 70 proc. finansuojama iš kapitalo rinkų, pvz., išleidžiant įmonių obligacijas ar akcijas;

H. kadangi 110 prižiūrimų įstaigų užregistruota 356,1 mlrd. EUR neveiksnių paskolų, palyginti su 988,9 mlrd. EUR neveiksnių paskolų, užregistruotų 102 prižiūrimose įstaigose 2015 m. antrąjį ketvirtį, o tai rodo reikšmingą mažėjimo tendenciją – bendras neveiksnių paskolų kiekis dabar sudaro 36 proc. 2015 m. buvusių neveiksnių paskolų; kadangi reikalingos tolesnės pastangos;

I. kadangi 2024 m. balandžio mėn. Parlamentas priėmė poziciją dėl krizių valdymo ir indėlių draudimo sistemos peržiūros;

J. kadangi 2024 m. balandžio mėn. Parlamento Ekonomikos ir pinigų politikos komitetas priėmė pranešimą dėl Komisijos pasiūlymo sukurti Europos indėlių garantijų sistemą;

K. kadangi finansų įstaigos vis labiau kliaujasi informacinėmis ir ryšių technologijomis (IRT); kadangi finansų skaitmeninimas suteikia esminių galimybių bankų sektoriui ir lėmė reikšmingą technologinę pažangą ES bankų sektoriuje, nes padidėjo bankų paslaugų teikimo veiksmingumas ir susidomėjimas inovacijomis; kadangi jis taip pat kelia iššūkių, be kita ko, susijusių su duomenų apsauga, rizika reputacijai, kova su pinigų plovimu ir vartotojų apsaugos problemomis; kadangi ES bankų sektorius turi didinti savo kibernetinį atsparumą, siekdamas užtikrinti, kad IRT sistemos galėtų atlaikyti įvairių rūšių kibernetinio saugumo grėsmes; kadangi ECB šiuo metu nagrinėja skaitmeninio euro įvedimo klausimą;

L. kadangi ES bankai atlaikė Rusijos agresijos poveikį; kadangi jie atlieka pagrindinį vaidmenį užtikrinant nuolatinį sankcijų, kurias ES nustatė Rusijai reaguodama į invaziją, įgyvendinimą ir laikymąsi; kadangi, siekiant išvengti sankcijų apėjimo, reikalingas tolesnis koordinavimas;

M. kadangi klimato kaita, blogėjanti aplinkos būklė ir perėjimas prie mažo anglies dioksido pėdsako ekonomikos yra veiksniai, į kuriuos būtina atsižvelgti, kai vertinama bankų balansų rizika, nes šie veiksniai gali daryti poveikį investicijoms įvairiuose sektoriuose ir regionuose;

Bendrieji aspektai

1. pripažįsta per pastaruosius 10 metų pasiektą pažangą kuriant Bendrą priežiūros mechanizmą (BPM) ir bendrą pertvarkymo mechanizmą (BPeM); pažymi, kad bankų sąjunga baigta kurti nebus, kol nebus sukurtas jos trečiasis ramstis – Europos indėlių garantijų sistema;

2. prašo Komisijos užtikrinti, kad bankų sąjungos ir kapitalo rinkų sąjungos sukūrimui ir toliau būtų skiriamas esminis dėmesys; pabrėžia, kad šiais projektais namų ūkiams ir MVĮ suteikiamos platesnės galimybės gauti finansavimą, mažinama priklausomybė nuo bankų kreditų, siekiant skatinti investicijas ir kurti darbo vietas, didinamas finansinis stabilumas, mažinamas ekonomikos nuosmukio poveikis, remiamas konkurencingumas, suteikiama papildomų investavimo galimybių, finansuojamas perėjimas prie žaliosios ir skaitmeninės ekonomikos ir išlaisvinamas Sąjungos ekonomikos augimo potencialas; pažymi, kad Komisijos prašoma atsižvelgti į skirtingų bankininkystės modelių ypatumus, sykiu išsaugant vienodas sąlygas;

3. atkreipia dėmesį į tai, kad reikia būti pasirengusiems bankų streso epizodams, kai gali būti masiškai atsiimami indėliai, kaip tai nutiko 2023 m. kovo mėn. kai kuriose ES nepriklausančiose jurisdikcijose, ir kad reikia užtikrinti indėlių stabilumą;

4. atkreipia dėmesį į tai, kad kibernetinis atsparumas yra pagrindinis ES bankų sektoriaus konkurencingumo elementas, visų pirma atsižvelgiant į geopolitinę padėtį ir poreikį išsaugoti finansinį stabilumą;

5. pažymi, kad labiau integruota bankų sąjunga padėtų didinti ES bankų sektoriaus atsparumą, gerinti galimybes gauti kreditą ir sumažinti išlaidas; pažymi, kad geresnė tarpvalstybinė bankų veiklos integracija padidintų privataus rizikos pasidalijimo potencialą ir užtikrintų ES bankų rinkos įvairinimą; atkreipia dėmesį į tai, kad labiau integruota bankų sąjunga nebūtinai yra tas pat kaip labiau konsoliduota bankų rinka ir kad diversifikuotoje bankų rinkoje yra daugiau galimybių konkurencijai; pabrėžia, kad visiškai išvystyta bankų sąjunga sudarys sąlygas ES bankams augti ir užimti geresnes pozicijas siekiant konkuruoti tarptautinėje arenoje;

6. apgailestauja dėl to, kad ES bankų pajėgumą finansuoti dideles investicijas riboja mažesnis pelningumas, kurio nepakanka ES bankų konkurencingumui užtikrinti; pažymi, kad pelningumo atotrūkį, palyginti su kitomis jurisdikcijomis, lemia tiek struktūriniai, tiek reguliavimo veiksniai, ir ragina atlikti peržiūrą siekiant reguliavimo sistemą supaprastinti; pažymi, kad dėl ES bankų sistemos, kurioje yra daug mažesnių bankų, ypatumų reikia atitinkamų sprendimų, kuriais į tai būtų atsižvelgta ir kurie būtų pritaikyti prie jos ypatumų, tačiau finansinis stabilumas neturi sumažėti; atsižvelgia į bankų, kurie yra „per dideli, kad jiems būtų leista žlugti“ riziką;

7. ragina Komisiją įvertinti poreikį sukurti tikslines bankų sąjungos sistemas, kad būtų padidintos MVĮ ir startuolių galimybės gauti finansavimą, pripažįstant jų, kaip ES ekonomikos pagrindo, vaidmenį;

8. apgailestauja, kad ES bankų tarpvalstybinė veikla, ypač paskolų teikimo srityje, vis dar yra gana ribota; todėl mano, kad siekiant išsaugoti laisvą kapitalo judėjimą visiškai integruotoje vidaus rinkoje svarbu baigti kurti bankų sąjungą;

9. ragina Rusijoje vis dar veikiančius ES bankus kuo greičiau pasitraukti iš jos rinkos; ragina priežiūros institucijas užtikrinti, kad tie bankai nedelsiant pasitrauktų iš Rusijos rinkos;

10. ragina Komisiją toliau nagrinėti, ar atskiros jurisdikcijos sukūrimas ES bankams, vykdantiems dideles tarpvalstybines operacijas[1], galėtų padėti baigti kurti bankų sąjungą, ar tai padidintų bankų sektoriaus susiskaidymą;

11. pažymi, kad būtų galima išnagrinėti pakeitimo vertybiniais popieriais sistemos peržiūros poreikį, kad būtų sustiprintos Europos rinkos, ir įvesti Europos užtikrintuosius vekselius, kaip dvejopą finansavimo priemonę, skirtą MVĮ ilgalaikiam finansavimui, tinkamai atsižvelgiant į finansinio stabilumo riziką;

12. pabrėžia, kad šiuolaikinėje ekonomikoje labai svarbus finansinis raštingumas – jis prisideda prie bankų sistemų atsparumo visose valstybėse narėse ir skatina tarpvalstybinę finansinę veiklą;

13. pabrėžia, kad aukštas vartotojų apsaugos lygis padarys bankų sąjungą atsparesnę;

14. mano, kad Komisija turėtų sutelkti dėmesį į aspektus, kurie padeda siekti skaitmeninimo, modernizavimo, paprastinimo, racionalizavimo ir didesnio konkurencingumo tikslų; pabrėžia, jog tam, kad ES bankai galėtų veikti palankiomis sąlygomis, būtinas teisinis tikrumas, saugumas, nuspėjamumas ir stabilumas;

15. pažymi, kad, be tradicinių paskolų, ES augimui ir ES konkurencingumui gali būti naudingi įvairesni finansavimo šaltiniai, ir pripažįsta, kad turtu padengti finansavimo sprendimai yra mažos rizikos sprendimai;

16. atkreipia dėmesį į ECB pažangą skaitmeninio euro srityje ir parlamentinį dialogą su ECB šiuo klausimu; supranta esamas abejones, pvz., susijusias su neinternetinėmis funkcijomis, atsižvelgiant į tai, kad neinternetiniai sandoriai mažina matomumą ir galimybes vykdyti finansinių nusikaltimų prevenciją; primena, kad skaitmeninis euras turėtų papildyti, o ne pakeisti grynuosius pinigus; mano, kad sprendimas įvesti skaitmeninį eurą ar jo neįvesti galiausiai yra politinis sprendimas, kurį turi priimti ES teisės aktų leidėjai, kadangi jis gali daryti didelį poveikį įvairioms ES sritims, įskaitant privatumą, vartotojų apsaugą, finansinį stabilumą, finansinę politiką ir kitas sritis, kurios nepatenka į griežtą pinigų politikos sritį;

---

1 Draghi pranešimas, p. 61.

17. apgailestauja dėl to, kad kai kurios finansų įstaigos, ypač savo valdymo organuose, nesugebėjo užtikrinti lyčių pusiausvyros; pabrėžia, kad lyčių pusiausvyra valdybose ir tarp darbuotojų teikia tiek visuomeninę, tiek ekonominę naudą; ragina finansų įstaigas reguliariai atnaujinti savo įvairovės ir įtraukties politiką ir padėti puoselėti sveiką darbo kultūrą, kurioje pirmenybė teikiama įtraukumui; ragina privačiuosius ir viešuosius subjektus spręsti įvairovės ir lyčių pusiausvyros trūkumo finansų įstaigų valdymo organuose problemą;

Priežiūra

18. palankiai vertina tai, kad teisės aktų leidėjai priėmė naują bankininkystės teisės aktų rinkinį, kuriuo ES įgyvendinami „Bazelis III“ standartai; pažymi, kad šiuo metu trūksta aiškumo dėl „Bazelis III“ standartų įgyvendinimo kai kuriose kitose jurisdikcijose ir kad esama rizikos, jog nebus užtikrintos vienodos tarptautinės sąlygos; pabrėžia, kad Komisija turėtų įvertinti, ar tiksliniai pokyčiai galėtų padėti išlaikyti tarptautinį ES bankų konkurencingumą nesumažinant jų atsparumo; primena, kad deleguotuoju aktu dėl nuosavų lėšų reikalavimų rinkos rizikai padengti taikymo datos naujosios rinkos rizikos sistemos taikymo pradžios data atidėta vieniems metams iki 2026 m. sausio 1 d.; ragina Komisiją įvertinti, ar reikia, kad būtų išsaugotas ES finansų sektoriaus finansinis stabilumas, persvarstyti sprendimus dėl lygiavertiškumo, priimtus su jurisdikciją turinčiais subjektais, kurie neįgyvendina sistemos „Bazelis III“ standartų;

19. pripažįsta plintantį bankų filialų uždarymo reiškinį, kuris prisideda prie rizikos, kad tam tikruose regionuose nebus teikiamos banko paslaugos, o tai daro ypač neigiamą poveikį pažeidžiamiems piliečiams, neturintiems skaitmeninės prieigos; pabrėžia itin svarbų mažesnių bankų vaidmenį užtikrinant prieigą prie pagrindinių bankininkystės paslaugų, ypač kaimo ir atokiose vietovėse, taip remiant namų ūkius, MVĮ ir vietos ekonomiką; pažymi, kad didelės priežiūros išlaidos ir reguliavimo našta mažesniems bankams gali kelti didelių sunkumų; pabrėžia, kad vykdant bankų priežiūrą reikia taikyti proporcingumo principą ir užtikrinti, kad reguliavimo intensyvumas būtų pritaikytas prie įstaigų dydžio, rizikos profilio ir verslo modelio, sykiu atsižvelgiant į esminį mažesnių bankų teritorinį vaidmenį ir jų ypatumus;

20. primena, kad bankų dokumentų rinkinyje numatyta daug Europos bankininkystės institucijos įgaliojimų; ragina Europos bankininkystės instituciją šių įgaliojimų paisyti;

21. pažymi, kad ir pagal galiojančią reguliavimo sistemą bankų sektorius per pastarųjų metų rinkos įvykius parodė savo atsparumą ir kad vidutinis bendro 1 lygio nuosavo kapitalo pakankamumo koeficientas tebėra aukštas (15,81 proc.);

22. pažymi, kad neveiksnių paskolų ir viso paskolų portfelio santykis išliko stabilus – 2,30 proc., o padengimo likvidžiuoju turtu rodiklis yra 159,39 proc.;

23. atkreipia dėmesį į skirtingą pozicijų neveiksnių paskolų atžvilgiu lygį ir primena, kad kai kuriose valstybėse narėse pozicijų lygis yra maždaug 1 proc. ar net mažesnis, tačiau yra ir tokių valstybių narių, kuriose šis lygis viršija 4 proc.; mano, kad Europos bankai turėtų laikytis geros rizikos valdymo praktikos ir toliau dėti pastangas mažinti savo pozicijas šios rūšies paskolų atžvilgiu;

24. atkreipia dėmesį į tai, kad nepalankios makroekonominės sąlygos, geopolitiniai sunkumai ir sparti atidėtųjų mokėjimo paslaugų plėtra gali lemti turto kokybės pablogėjimą ir ateityje turėti įtakos neveiksnių paskolų lygiui; todėl pabrėžia apdairaus rizikos valdymo ir tinkamų atidėjinių sudarymo svarbą;

25. pažymi, kad dabartinis bankų sektoriaus pelningumo lygis gali suteikti galimybę padidinti makrolygio rizikos ribojimo rezervus ir padėti išsaugoti bankų sektoriaus atsparumą; ragina Komisiją toliau nagrinėti šią galimybę ir atidžiai įvertinti, kaip pakeisti makroprudencinę sistemą, atsižvelgiant į galimą poveikį kapitalo reikalavimams ir užtikrinant vienodas sąlygas su kitomis jurisdikcijomis;

26. pabrėžia, kad bankų sektorius atlieka vaidmenį remiant perėjimą prie skaitmeninės ir neutralaus anglies dioksido poveikio ekonomikos, nukreipiant lėšas į atsinaujinančiųjų išteklių energetiką ir padedant siekti ES žaliojo kurso ir ES klimato teisės akto tikslų;

27. pažymi, kad ECB atsižvelgia į su klimatu ir gamta susijusią finansinę riziką įgyvendindamas priežiūros praktiką ir atidžiai stebi didėjančią fizinę ir pertvarkos riziką;

28. palankiai vertina idėją didinti rizikos kapitalą ir išlaisvinti kapitalą sparčiai augančioms ES įmonėms finansuoti; atkreipia dėmesį į Komisijos Pirmininkės U. von der Leyen įsipareigojimą taikyti palankias riziką absorbuojančias priemones, kad komerciniams bankams, investuotojams ir rizikos kapitalo subjektams būtų lengviau finansuoti sparčiai augančias įmones[1]; pažymi, kad tai turi būti daroma būdu, nekeliančiu sisteminės ar neatsakingo elgesio rizikos;

29. palankiai vertina tai, kad įsteigta nauja Kovos su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu institucija, kuri sudarys sąlygas veiksmingiau kovoti su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu vykdant tiesioginę tam tikrų finansų subjektų priežiūrą ir geresnį nacionalinių valdžios institucijų bendradarbiavimą, informacijos srauto valdymą ir geresnį valstybių narių sankcijų vykdymo užtikrinimo institucijų veiklos

---

[1] Ursula von der Leyen, „Europos pasirinkimas. Kitos kadencijos Europos Komisijos politinės gairės 2024−2029 m.“, 11 p.

koordinavimą siekiant pašalinti tikslinių sankcijų įgyvendinimo spragas;

30. pabrėžia, kad reikia didinti nebankinių finansinių tarpininkų atsparumą, be kita ko, parengiant konkrečias reguliavimo ir priežiūros priemones; atkreipia dėmesį į tai, kad tokiomis priemonėmis turi būti užtikrintas finansų sistemos saugumas ir jos turi atitikti kliento interesus; palankiai vertina Komisijos konsultacijas dėl nebankiniams finansiniams tarpininkams skirtos makroprudencinės politikos; pritaria Eurosistemos rekomendacijai įvesti visos sistemos testavimą nepalankiausiomis sąlygomis siekiant nustatyti ir kiekybiškai įvertinti pagrindinių rinkų atsparumui kylančią riziką; ragina Europos Komisiją išsiaiškinti, ar priežiūros priemonių rinkinyje yra spragų, be kita ko, susijusių su galimomis likvidumo kliūtimis ir poveikiu sisteminei rizikai;

31. pažymi, kad kriptoturtas kelia ne tik naujų iššūkių ir galimybių finansų sistemai, bet ir didina jos riziką, ir kad į tai turi atsižvelgti nacionalinės priežiūros institucijos, BPM ir Europos sisteminės rizikos valdyba;

Pertvarkymas

32. primena, kad 2024 m. balandžio mėn. Parlamento priimta pozicija dėl krizių valdymo ir indėlių draudimo sistemos užtikrina nuoseklesnį požiūrį į pertvarkymo priemonių ir indėlių apsaugos taikymą visose valstybėse narėse, siekiant padidinti finansinį stabilumą, mokesčių mokėtojų apsaugą ir indėlininkų pasitikėjimą; pažymi, kad maži bankai turi tam tikrų ypatumų, dėl kurių gali būti pateisinamas proporcingas požiūris; pabrėžia, kad Europos ir nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų turėti tinkamų ir pakankamų priemonių, kad galėtų veiksmingai reaguoti į bankų žlugimą ir apsaugoti finansinį stabilumą, ir kad bankai turi veikti veiksmingoje reguliavimo aplinkoje, kuri skatintų jų vystymąsi;

33. pabrėžia, jog svarbu, kad pagrindinė atsakomybė už nuostolių padengimą banko žlugimo atveju tektų jo akcininkams ir kreditoriams; pabrėžia, kad reikia vengti mokesčių mokėtojų pinigų panaudojimo: tai tebėra pagrindinė per pasaulinę finansų krizę išmokta pamoka; pabrėžia, kad prieš naudojantis sektoriaus finansuojamais šaltiniais pagrindinis pertvarkymo finansavimo šaltinis ir toliau turi būti gelbėjimas privačiomis akcininkų ir kreditorių lėšomis;

34. primena, kad pakankamas minimalus nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimas (MREL) yra labai svarbus siekiant sukurti patikimą pertvarkymo sistemą ir užtikrinti, kad pertvarkymo institucijos turėtų pakankamai lankstumo galimybių veiksmingai taikyti pertvarkymo strategijas, kurių reikia konkrečios krizės atveju; pabrėžia, kad šio minimalaus reikalavimo turėtų pakakti, kad būtų galima veiksmingai įgyvendinti visas į banko pertvarkymo planą

įtrauktas pertvarkymo strategijas; primena, kad pertvarkymo sistemoje turėtų būti vengiama nederamai didinti MREL kalibravimą ir reikalauti neproporcingų įnašų į Bendrą pertvarkymo fondą;

35. pabrėžia, kad, jei banko tinkami įsipareigojimai išleidžiami ne ES investuotojams, šių įsipareigojimų nurašymas arba konvertavimas turėtų būti visiškai užtikrintas, kad būtų užtikrintas veiksmingas pertvarkymo priemonių taikymas;

36. pažymi, kad, laikantis fiskalinės atsakomybės ir rinkos drausmės principų, pertvarkant bankus ir teikiant likvidumo paramą reikėtų kiek įmanoma vengti naudotis mokesčių mokėtojų pinigais;

37. primena, kad įgyvendinus pertvarkymo sprendimą bankai turi toliau vykdyti savo pareigas ir pagrindines funkcijas;

38. primena, kad svarbu paaiškinti ECB, kaip likvidumo teikėjo, vaidmenį vykdant pertvarkymą, skiriant deramą dėmesį tinkamoms garantijoms ir ECB įgaliojimams;

39. pabrėžia BPV pranešimą apie tai, kad ji sustiprins savo pajėgumus pradėti vykdymo užtikrinimo veiksmus, kad būtų pašalintos esminės pertvarkymo galimybių kliūtys; ragina kiekvieno pertvarkymo planavimo ciklo pabaigoje paskelbti anonimizuotą nustatytų pertvarkymo kliūčių ir veiksmų, kurių imtasi joms pašalinti, sąrašą;

40. palankiai vertina BPV inicijuotą strateginę BPeM viziją 2028 m. siekiant nustatyti savo ilgalaikius tikslus, spręsti naujus uždavinius ir toliau stiprinti bendradarbiavimą su nacionalinėmis pertvarkymo institucijomis ir kitais suinteresuotaisiais subjektais; ypač atkreipia dėmesį į BPV ketinimą nustatyti sritis, kuriose jos kasdienė ir pagrindinė veikla gali būti vykdoma dar tvariau; pabrėžia, kad reikia užtikrinti naujosios strategijos įgyvendinimo veiksmingumą ir ekonominį efektyvumą;

41. palankiai vertina BPV planą supaprastinti metinį pertvarkymo planavimo ciklą siekiant užtikrinti, kad jis būtų vis veiksmingesnis ir daugiau dėmesio būtų skiriama sėkmingo bankų pertvarkymo galimybių testavimui ir pertvarkymo strategijų įgyvendinimui;

42. palankiai vertina tai, kad jau sudarytas Bendras pertvarkymo fondas; ragina visas valstybes nares visapusiškai ratifikuoti susitarimą, kuriuo iš dalies keičiama ESM sutartis, įskaitant Bendro pertvarkymo fondo finansinio stabilumo stiprinimo priemonės sukūrimą;

43. pabrėžia, kad reikia dėti papildomas pastangas siekiant užtikrinti visišką sėkmingo pertvarkymo galimybę visiems į pertvarkymo taikymo sritį patenkantiems bankams; primena, kad sėkmingo pertvarkymo galimybės negalima laikyti kintančiu tikslu, todėl ragina labiau standartizuoti ir suderinti sėkmingo pertvarkymo galimybės vertinimą; vis dėlto, vertinant sėkmingo pertvarkymo galimybę, primena svarbų nacionalinių pertvarkymo institucijų vaidmenį;

Indėlių draudimas

44. pabrėžia, kad Komisijos pasiūlymas sukurti Europos indėlių garantijų sistemą buvo paskelbtas dar 2015 m. ir kad nuo to laiko padėtis labai pasikeitė;

45. primena, kad Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pozicija dėl Europos indėlių draudimo sistemos buvo priimta 2024 m. balandžio mėn.; pažymi, kad ši pozicija nukrypsta nuo 2015 m. Komisijos pasiūlymo ir joje laikomasi naujo požiūrio; laukia derybų dėl Europos indėlių garantijų sistemos ir ragina Tarybą jas tęsti;

46. pažymi, kad nacionalinės indėlių garantijų sistemos buvo sėkmingai įdiegtos ir daugeliu atvejų įrodė savo funkcionalumą; pabrėžia, kad reikia atsižvelgti į konkrečius nacionalinius ypatumus ir išsaugoti gerai veikiančias mažesnių bankų sistemas, kurios jau taikomos kai kuriose valstybėse narėse, pavyzdžiui, institucines užtikrinimo sistemas, taip, kad visoje bankų sąjungoje nebūtų iškraipomos vienodos sąlygos;

°

° °

47. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Europos Centriniam Bankui, Bendrai pertvarkymo valdybai ir Europos bankininkystės institucijai.